

Asia: VN/33301/2025

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan avointen korkeakouluopintojen aikaista työttömyysturva-oikeutta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleiset kommentit

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu pitää työttömyysturvalain muutosta kannatettavana.

Lakimuutos tukee työttömän henkilön edellytyksiä hankkia uutta tai täydentävää osaamista nopeuttaakseen mahdollisuuksiaan työllistyä.

Avoimessa ammattikorkeakoulussa järjestetään opintoja joustavasti esimerkiksi verkko-opintoina, joten niihin sitoutuminen ei välttämättä rajoita työssäkäyntiä, mikäli opintojen alettua työllistyy. Avoimessa ammattikorkeakoulussa on myös mahdollista saada ohjausta, jonka avulla työllistymistä edistävien opintojen valintaa tuetaan.

Avoimen ammattikorkeakoulun opinnot ovat työelämälähtöisiä ja tarjonnassa on runsaasti sekä perustason että asiantuntijatasen opintoja. Jotta opintojen työllistävä vaikutus tehostuu, on usein hyödyllistä suorittaa jonkin verran laajempia kokonaisuuksia, kuin mitä työtön voi nykyisen lainsäädännön puitteissa opiskella menettämättä työttömyysetuuttaan.

Työelämän murros, nopeat muutokset ja erilaisten työuran alkuvaiheen työtehtävien katoaminen vaikeuttavat nuorten aikuisten työllistymistä. Lakimuutoksessa kuvattu mahdollisuus työttömänä opiskeluun avoimessa ammattikorkeakoulussa tarjoaa tehokkaan väylän laajentaa kelpoisuutta potentiaaleihin uusiin työtehtäviin.

2. Huomionne työttömyysturvalain muutoksista

3. Huomionne työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muutoksista

Paikallinen päätöksenteko voi olla joustavampaa ja huomioida alueellisen työvoimapulan. Riskinä voi olla eriarvoistuminen, jos eri työllisyysalueet tulkitsevat "työllistymistä edistävää opiskelua" eri tavoin.

4. Huomionne esityksen vaikutuksista ja vaikutusarvioista

Yksi esityksen vaikutusarvion keskeisistä epävarmuuksista liittyy hallituksen puoliväliriihessä 2025 tekemään linjaukseen, jossa tutkinnon suorittaminen avoimilla korkeakouluopinnoilla tullaan myöhemmin mahdollistamaan. Tällä hetkellä avoimen väylän kautta siirtyy vuosittain tutkinto-opiskelijaksi noin 6 000 opiskelijaa. Määrä on nykyisin melko vähäinen, mikä rajoittaa mahdollista riskiä opintoetuksien korvautumisesta työttömyysetuudella.

5. Miten arvioitte tutkinnon suorittamista koskevan esityksen ja työttömien avoimen opiskelun helpottamisen yhteisvaikutuksia? Pidätekö todennäköisenä, että avointen korkeakouluopintojen kautta tutkinnon suorittavien osuus tulee kasvamaan merkittävästi verrattuna nykyisen avoimen väylän volyyymiin?

Esitysten yhteisvaikutus luo merkittävän kannustimen jatkuvalle oppimiselle, mutta se muuttaa samalla tutkinto-opiskelun luonnetta kerrostuneemmaksi.

Kun työttömien mahdollisuutta opiskella avoimessa korkeakoulussa helpotetaan (purkamalla byrokratiaa ja parantamalla etuuksien ja opintojen yhteensovittamista), avoimesta väylästä tulee tosiasiallinen uudelleen koulutusreitti. Tämä vähentää "välivuosien" passiivisuutta.

Hallitus nosti keväällä 2024 avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksuja 15 eurosta 45 euroon yhtä opintopistettä kohden. Toistaiseksi maksuja on korotettu maltillisesti.

6. Miten arvioitte, että tutkinnon suoritusoikeus avoimien korkeakouluopintojen kautta muuttaisi opintomaksuja

Vaikka korkeakouluilla on vapaus asettaa maksut enimmäismäärää alhaisemmaksi, suuntaus on kohti maksuja, jotka heijastavat koulutuksen todellisia kustannuksia hallituksen säästötoimien ja rahoitusmuutosten seurauksena.

Hälikkä Ari
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu OY